

OZIQMA NKE QKPARA CHINEKE

Ndi Rom 1:1-17; Aisaia 52:7; 61:1-3; Matiu 4:23-25; Olu Ndi-azi 20:24;

Ndi Efesos 6:18-20; I Ndi Tesalonaika 1:5

IHEQMUMÙ 380

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Le, ka ha si ma nma nke-uku n’elu ugwu, bú ukwu nke onye nēzisa ozi-oma, bú onye nēme ka anuru okwu udo, onye nēzisa ozi-oma nke ezi ihe, onye nēme ka anuru okwu nzoputa; onye nāsi Zaiqon, Chineke-gi bu eze!” (Aisaia 52:7).

I Ozioma Ahụ

- 1 Akporo Pöl ọkpukpọ dí nsø ma kewaputakwa ya iche nye Ozioma nke Chineke, Ndi Rom 1:1, 5, 6; 15:16; Olu Ndi-azi 9:15; Ndi Galetia 1:1; I Timoti 1:1;
- 2 Ihe edere n’Akwukwonsø na Testament Ochie buruuzø kwue ihe banyere Ozioma ahụ, Ndi Rom 1:2; Olu Ndi-azi 26:6; Ndi Galetia 3:8; Taitos 1:2
- 3 Amurụ Jisøs Kraist site ná mkpuru nke Devid díka anụarụ si dí ma mee ka O pütä ihè díka Okpara Chineke díka Mmụo nke ịdinsø si dí, Ndi Rom 1:3-6; Luk 1:32; Jon 1:14; Ndi Galetia 4:4
- 4 Pöl zigaara nzukọ nke dí na Rom ozi ekele ma náekwu kwa ezi ihe banyere okwukwe ha, Ndi Rom 1:7, 8
- 5 O na agụ ya agụ ijụ ha iru na iru na ikwusaara ha Ozioma na Rom, Ndi Rom 1:9-15; Olu Ndi-azi 20:24; Ndi Efesos 6:18-20;
- 6 Ozioma bu ike nke Chineke rue nzoputa nye onye o bụla nke kwere, Ndi Rom 1:16, 17; Mak 8:38; I Ndi Körtint 1:18; I Ndi Tesalonaika 1:5; 2 Timoti 1:8
- 7 Aisaia na Matiu Onyensø buru ụzø kwue ihe banyere ijéozì nke Jisøs Kraist, Aisaia 52:7; 61:1-3; Matiu 4:23-25

NKOWA DỊ ICHEICHE

Ozioma Nke Kraist

Ozioma nke Okpara Chineke bụ OZIQMA AHỤ. O bụ náání ya bụ Ozioma nke nwere ndụ nime ya, buru kwa náání Ozioma nke pürü inye ndụ. O si n’Eluigwe bịa ọ bụ kwa Chineke zitere ya iji laa mmehie nke dí ná ndụ ndị ajoomume n’iyi. Nime Jisøs ka ndụ dí “ndu ahu buru kwa ihè nke madu.” Pöl, mgbe ọ naedegara ndị Galetia akwukwø siri, “Ma asi kwa na ayi onwe-ayi, ma-qbụ mọ-azi nke sitere n’elu-igwe, ęezi ozi-oma ọzø, … ya buru anathema.” Qtutu okpukpé dí nime ụwa ma náání otù Ozioma nke eziokwu dí.

Pöl nwere okpukpòkù nke sitere na Chineke ma natakwa ike nke iburu Ozioma ahụ wegara Ndịmbaozø. O kwusawo OkwuChineke n’Esia na nime akukụ ụfodụ nke Europe ma rue n’oge a o nwебеги ohere iburu Ozioma ahụ gaa na Rom. O gosiputara otú o si náagụ ya agụ inweta mkpuru ụfodụ nime ha díka o nwetaworo site n’ufodụ obodo nke Ndịmbaozø. O naasi, “Ejim madu nile ugwø ma ndi-Grik ma ndi nāsu asusu ọzø, ma ndi mara ihe ma ndi nēnwegh-uche. Otú a ka ihe banyere mu onwem ra, ọ dim ọku n’obi izi kwa unu ndi bi na Rom ozi-oma.”

Onye O bụla Nke Chorø

Pöl naeme ka o doo anya nkeo nime Akwukwøzi a nke edegaara ndị Rom na Chineke akpaghiòkè n’etiti ndị Juu na Ndịmbaozø. Mmadụ niile emehiewo ha adighị erukwa otuto nke Chineke, ma nime Kraist Jisøs ha niile nwere ike ịbjakwute Jisøs, chègharịa ma rapụ kwa mmehie ha niile, buru ndị amurụ ọzø ma keta kwa ökè n’idinsø Ya. “Onye ọ bulu nke chorø” nwere ike ibia site n’agburu nile, okpukpé na ọcha nke akpukpørarụ.

Ọ bụ ụbochị nke ozi nke óké ọñụ nye ụwa nke furuefù mgbe Chineke kara ọgbugbandu ahụ nke dí n’etiti Ya na mmadụ ákàrà site n’onwụ nke Jisøs n’elu obe. Ụwa niile pürü inwe onwe ha. Ọ bughi ọgbugbandu nke Ya na ndị Juu náání, kama nke Ya na mba niile.

Okwukwe Nke Ndị nsø nke Ekwekorị tara N’obodo Nicaea

Ozioma ahụ naejikota òzízí niile nke Jisós kuziri ma gosiputakwa ha na ndụ Ya, ya na akukụ Ya nke ịbü Chineke n'anụarụ, ọmúmụ, mkwusa, oluebube niile, nhijuanya niile, ọnwụ, mbiliten'ọnwụ, nrigon'eluiwe na ijéozи nke Mmụo Nsọ.

Òzízí nke ịbü Chineke n'anụarụ díka Nzukọ mgbe Ochie si kwere ya ka akowara na nkenke na n'uzo ọ gaabamiabami nime obi nime Okwukwe nke Ndịnsọ nke ekwekorịtara n'obodo Nicaea (Nicene creed) nke arọ A.D. 325 bù nke naemetụ anyị n'obi iguputa akukụ ụfodụ ya ọzọ n'ebe a. "Ayi kwere n'otù Onye-nwe-ayi Jisus Kraist, otù Okpara Chineke muru nání Ya, bù Onye Nna Ya muworo tutu ekè uwa nile. Chineke nke bu Chineke, Ihè nke bu Ihè, ezi Chineke nke bù ezi Chineke, Onye amuru amu nke ana-ekègh èkè, Onye Ya na Nna Ya na-enwekọ otù udi, Onye esitere n'aka Ya kèè ihe nile, Onye n'ihi ayi bù madu, na n'ihi nzoputa nke ayi, ridatara site n'Elu-igwe, wee ghị anu-aru site n'ike nke Mụo Nsọ n'afọ nwa-agbogho ná amagh nwoke bù Meri, ewee mee ka O buru madu." Otụtụ eziokwu ka akowara nime okwu olenaole ndịa.

Okpara Chineke nke Dị Kwa ka Chineke

Na Jisós bụ Okpara Chineke nke dị kwa ka Chineke ka ndị kwereekwe na ndị ná ekweghiekwe naagbasi àmà ike. Ka Jisós koro n'elu obe ọchiagha ahụ nke náachịogụ ndịagha ise na ndị ha na ya naechéchị sịri, "N'ezie Nwoke a bu Okpara Chineke" (Matiu 27:54). Mgbe ndịisinchüajà na ndị Farisi zipurụ ndịnáejéozì ka ha kute, Jisós, ha laghachirị náekuteghi Ya ma nwee kwa ọgbugbaàmà nke a, "O digh mgbe ọ bula madu kwuru okwu di otú a" (Jon 7:46). Jon Onyeozì ahụ ahụrun'anya depütara okwu ndịa: "Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke di-kwa-ra, Okwu ahu buru kwa Chineke" (Jon 1:1).

Ndị mmụozi gosiputara na Jisós bụ Okpara Chineke ahụ. Nime Ozioma Luk 1:30, 31, mmụozi Gebriel sịri: "Atula egwù, Meri: n'ihi na Chineke mere gi amara, Le kwa, i gäaturu ime, muta nwa-nwoke, kpọ aha Ya JISUS. Nwa-nwoke ahu gābu onye uku, agākpọ kwa Ya Okpara nke Onye kachasi ihe nile elu: Onye-nwe-ayi Chineke gēnye kwa Ya oche-eze nna-Ya Devid."

Mgbe Jon Onyeowummiri würü Jisós mmiri nime osimiri Jōdan, Chineke n'Onwe Ya sitere n'Eluigwe kwueokwu sị, "Onye a bu Okparam M'huru n'anya, Onye ihe Ya dim ezi nma" (Matiu 3:17).

Pöl na ekwuokwu banyere Ozioma nke Chineke, "nke o buri uzo kwe na nkwa site n'ọnụ ndi-amuma-Ya n'ihe nile edeworo n'akwukwọ nsọ." Amụma ndịa eburu ka ekpuchiri nime Testament Ochie ma kpughee ha na nke Ohụ wee si otú a náewebata nime ụwa otụtụ ihe nke ọnọdụ ha zuruòkè dị kwa ebube.

Nchèghari

Okwu Chineke mbụ ndị ahụ edepütara nime Testament Ohụ bụ banyere nchèghari. Jon Onyeowummiri kwusara nchèghari, otù a ka Jisós mekwara. Nke ahụ aburụwo isiokwu nke mkwusa Ozioma site n'ubochi ahụ rue taa.

Anyị naekwu ihe banyere ozi nke nzoputa Chineke díka "Ozi-qma nke Mgbe Ochie." Otụtụ ọgbọ agabigawo site na mgbe Jisós kwusara ya n'akukụ óké osimiri nke Galili na site n'elu ugwu niile nke Judia. Ọ bụ ezie na ọ díwo ochie, ma ọ ka naadị ohụ mgbe niile náadị kwa ndụ díka ọ dí na mgbe mbụ ahụ ewedatara ya site n'Eluigwe nye ụmụ mmadụ. Ndịnsọ na ndjamamihe abụwo kwa otuto ya n'abụ, körös ya ka aganáabụ kwa mgbe niile rue ebighiebi.

"Akukụ kachas'utø n'ọgbø dum;
"Akukụ utø n'ire nke madụ,
"Akukụ kas'utø nk'ụwa nāñù,
"Chinek'ay'pụrụ i naputa gi."

Mbiliten'ọnwụ Ahụ

Ekwensu akwagidewo otụtụ okpukpé, ma ọ dighị ihe nwereike n'uzo ọ bụla imetu Ozioma nke Jisós Kraist aka. Ọ bụ nke mbụ, nke ikpazụ, ọ bụ kwa náání ya bụ Ozioma nke nwereike nime ya.

Ọ díbeghi mbiliten'ọnwụ ọzọ nke yiri nkr Ya. Otụtụ mmadụ agonariwo ya, mee ya iheochi, nwaa kwa igosi na ọ bụ ihe nzuzu; ma ọ ka bụ kwa eziokwu nke emeworo ka o gezosieike na Jisós biliri site n'illi.

Pöl chọrọ ikunye eziokwu ahụ nime obi nke nzukọ dí na Kɔrint banyere ozioma ahụ na mbiliten'ọnwụ ahụ, wee depütara kwa okwu ndịa: "Ma emem ka unu mara, umu-nnam, ozi-qma ahụ nke m'ziri unu, nke unu nata-kwa-ra, nke unu n̄egozo kwa nime ya; ... N'ihi na enyerem n'aka-unu na mbu ihe m'nata-kwa-ra idebe, na Kraist nwuru n'ihi nmehie ayi nile, dika ihe edeworo n'akwukwọ nsọ si di; na eli-kwa-ra Ya; na emewo-kwa-ra ka O si n'ọnwu bilie n'ubochi nke ato, dika ihe edeworo n'akwukwọ nsọ si di; na O me-kwa-ra ka Kifas hu Ya anya; emesia O mere ka ndị kari nnù madu na ọgu ise n'etiti ndị ahu nānögide rue ugbu a, ma ufodụ adawo n'ura ọnwụ, emesia O mere ka Jemes hu Ya anya, emesia O mere ka ndi-ozì nile hu Ya anya;

ma n'ikpe-azu ha nile, dika nwa amukworo-amukwo, O mere ka mu onwem hu kwa Ya anya” (I Ndi Kɔrint 15:1, 3-8).

O bụ ikwusa ihe anyere mbilliten’onwu wetaara Pol otutu nime mkpagbu niile nke o nwere n’ihì Ozioma, ma o guzosisriike náatughị egwù ọ bụla n’ihe ahụ o kweere na ọ hụworị Onyenwe anyị. Òlee otú anyị si mara na Jisops dì ndụ? O bụ n’ihì na O naebi nime obi anyị.

Ozioma Nke Ewepuworo Akụkụ ya Nke Dị Mkpà

Q díbeghi mgbe ọ bụla eweputsiworo ihe site n’Ozioma díka esi ewepụ ya n’ubochị ndịa. Isiokwu nke Ozioma ahụ ka anaevuso agha site n’aka ndị ahụ kwasiri ka ha kwusaa eziokwu ya niile.

İbü Chineke nke Kraist, ọmúmụ Y site na nwaagboghø náamaghinwoke, ọnwu Ya nke iji kpuchie mmehie, mbiliten’onwu Ya na nrigo n’eluijwe, na ịbjaghachi ọzọ Ya bụ ihe niile nke “ndi na-ekweghi na Chineke” naagónarị n’elu ebe anaekwusa Okwu Chineke (Pulpit). N’ebé ha nọ Jisops bụ mmadụ efù, O bughị Okpara Chineke nke dì kwa ka chineke. Baibul ahụ anaakpọ Revised Standard Version wepurụ n’otutu ebe dì icheiche ihe dì mkpà nke edeputara site ná ntugharị zuruòkè nke Baibul. Ntugharị nke Eze James (King James Translation) nke Okwu Nsø Chineke naeguzosiike ịbü Baibul nke ndị ahụ hụru eziokwu n’anya.

Ozioma ahụ nke Etinyere N’olụ

Matiu naekwu otú Jisops sisri gosipụta ike nke Ozioma ahụ mgbe O jègharị gburugburu Galili niile, náezi ihe n’ulonzukọ ha niile, naáekwusa Ozioma nke alaeze ahụ, naagwọ otutu ọriịa dì icheiche na nrjanrıa n’etiti ndị ahụ. O nṣụ ákwá nke ogbenye na onyisi ahụ bụ Batimos. O ńara ntị n’òkù nke onyeekpenta ahụ, O wee setipụ aka Ya metụ ya, wee mee ka ọ dì ocha. O díghị ndị ọ bụla bükariị ongbenye nndị dì kwa ala nke ukwu maqbụ ndinö n’óké ọriịa nke O náenweghi ọmiko n’arụ ha.

Ozioma Nke udo

Uwa adawo mbà náahuju kwa anya n’ihì agha. Umummadụ chọrọ udo. Ma emewo ka anya ha kpue isi n’ee ezi ụzọ ahụ nke náenye udo dì. Ha naachọ ka otù onye ndú nke ụwa püta bù onye gaeme ka ndaju dì n’ụwa nke náagba ahara. Otù ụbochị udo gaachi. Ma ọ gaabụ mgbe Jisops biaghachiri ọzọ ma were kwa ọchichị ahụ n’ubu Ya. “Ha agagh-eme ihe ojọ, ha agagh-ebibi kwa, n’ugwu nsom nile; n’ihì na ihe-ọmuma JEHOVA gējuputa uwa, dika miri si ekpuhi óké osimiri” (Aisaia 11:9).

O dì ka enwere ụdị ndiozi abụo n’etiti ndị Juu. Otù naezi ozioma nke ọzọ naezi ozi ojọ. Amaara ha n’etiti ndị ahụ nke mere na mgbe ha hụru onyeozi ahụ ka ọ naabia ha amaworị ụdị ozi nke ọ naeweta. Aisaia hụtatụrụ onye nzisa ozioma nke udo ahụ n’inyoghiinyoghi wee kwue sị: “Le, ka ha si maa nma nke uku n’elu ugwu, bú ukwu nke onye nēzisa ozi ọma nke ezi ihe, onye nēme ka anuru okwu udo, onye nēzisa ozi ọma nke ezi ihe, onye nēme ka anuru okwu nzoputa; onye nāsi Zaion, Chineke gi bu eze!” (Aisaia 52:7). Ka anyị jisieike bürü ndinázisa ozioma nke udo nye ụwa mmehie nke a.

AJUJU DỊ ICHEICHE

- 1 Ozioma ôle dì?
- 2 Òlee ndị agunyere n’óé àtùmààtù nkwe nzopụta?
- 3 Gịnị mere Pol ji nwee agụụ ijé Rom?
- 4 Kwue ihe ozioma ahụ gaemere umummadụ?
- 5 Kowaa ụdị ndiozi dì icheiche.
- 6 Òlee ụdị ozi nke ị naezisa?
- 7 Gịnị ka i nwere ikwu banyere Baibul ahụ anaakpọ “Revised Standard Version”?
- 8 Gịnị wetaara Pol otutu óké mkpagbu?